ÇEKUD
ÇEVRE KURULUŞLARI DAYANIŞMA DERNEĞİ
www.cekud.org.tr

DİKİLİ AĞACIM VAR
dikiliagacimvar.com

ÇEVRE
Çevre Kuruluşları Dayanışma Derneği Tarafından Hazırlanmıştır
ARALIK 2016

EN YERLİ ENERJİ İNSAN KAYNAĞI

Türkiye yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanmanın, onu en iyi şekilde değerlendirmenin ne kadar önemli olduğunun farkında. Ancak bu farkındalık pratikte istenen adımların istenilen zamanda atılmasına yetmiyor. Bunda şaşılacak bir şey yok. Bazı şeyler zaman, kimi konular ısrar ve her hedef de kesintisiz çalışmayı çabalamayı gerektiriyor.

Ve enerji denilince aklımıza ille ve sadece kömür, gaz, güneş, rüzgar, jeotermal, biyokütle gelmesin. Aslına bakarsanız, en önemli enerji kaynağımız beşeri zenginliğimizdir. Yani insanımızdır, bilgi birikimimizdir…

Elinizde bütün enerji kaynaklarından bolca bulunsa bile bunları en iyi şekilde değerlendirmeyi becerecek bir insan kaynağına, tecrübeye, birikime, kurumsal hafızaya, kültüre ihtiyacımız var. Çünkü, insan unsuruna önem vermeyen, onu korumayı geliştirmeyi içermeyen hiçbir yerli ve yenilenebilir enerji kaynağını destekleme, yerli teknolojiyi geliştirme çabası ve mekanizması kalıcı sonuç vermez.

Türkiye şu anda yerli enerji kaynaklarından daha fazla yararlanmanın derdinde. Üstelik bunu yerli ekipman ve mümkünse yerli teknolojilerle yapmak istiyor. 1000 MW'lik GES lisansı, Türkiye'ye teknoloji transfer etme ve yurt içinde ekipman üretim tesisi kurma şartlı olarak verilecek.

Yani isteklinin en ucuza ben yaparım, elektriği en ucuza ben üretip, en düşük fiyattan ülkenin kullanımına sunarım demesi yetmeyecek, tüm bunları yurt içinde üretilmiş ekipman kullanarak ve daha da geliştirilmek üzere teknoloji transfer ederek yapması beklenecek. Tüm bunları aynı anda sağlamak çok kolay değil tabii. O yüzden olsa gerek, ihale sürecine son başvuru tarihi ötelendi. Diyelim ki tüm bu şartlar sağlandı. Teknoloji transfer eden, yurt içinde tesis kuracak olan istekliler bulundu, yarıştırıldı ve en iyi teklifi sunanda karar kılındı. Transfer edilecek teknolojinin bugünün değil, geleceğin teknolojisi olması, en azından geleceğin teknolojisini geliştirmenin platformu özelliklerine sahip olması şart. Aynı şekilde, Türkiye'ye kurulacak ekipman üretim tesisinin, diyelim ki güneş paneli üretim tesisinin geleceğin ekipmanlarını üretmesi gerekiyor.

Bunu neden söylüyoruz. Çünkü teknolojide jenerasyon atlayınca eski bildikleriniz çöpe gitmese bile geleceğin teknolojisiyle ilgili bilgi ve birikimi onun üzerinden ilerletemiyorsunuz. Ve yine çünkü, şu anda birim kurulu güç başına güneş santrali kurulum maliyeti ya da panel üretim maliyeti 100 birim ise bir, bilemedin en geç iki yıl sonra bu rakam 60 birime düşecek. Ve bunu da yeni teknolojiye dayalı olarak kurulacak fabrika eliyle gerçekleştirebilmek mümkün.

Yani eski fabrikayı geliştireyim diyemiyorsunuz. Eskileri tamamen çöpe atıp (kim bilir belki hurdacılar sökme parası almaz da en azından o maliyetten kurtulursunuz) sıfırdan yeni tesis kurmanız gerekiyor. Tüm bunlar da gösteriyor ki, evet Türkiye içeride enerji ekipmanı üretmeli, teknolojiyi de geliştirmeli. Ama tüm bunları yapabilmek için iyi bir insan kaynağı oluşturmalı, eldeki hazır kaynağı heba etmemeli, onu da iyi değerlendirmeli. Tamam her yiğidin bir yoğurt yiyişi vardır. Ama gelen yiğit de yeni yoğurt kabını çöpe atıp daha iyi kap bulacağım diyerek vakit harcarsa işimiz zor. Çünkü meselemiz kap değil, içindeki yoğurt!

Kaynak: Mehmet Kara / Dünya

İklim Değişikliği

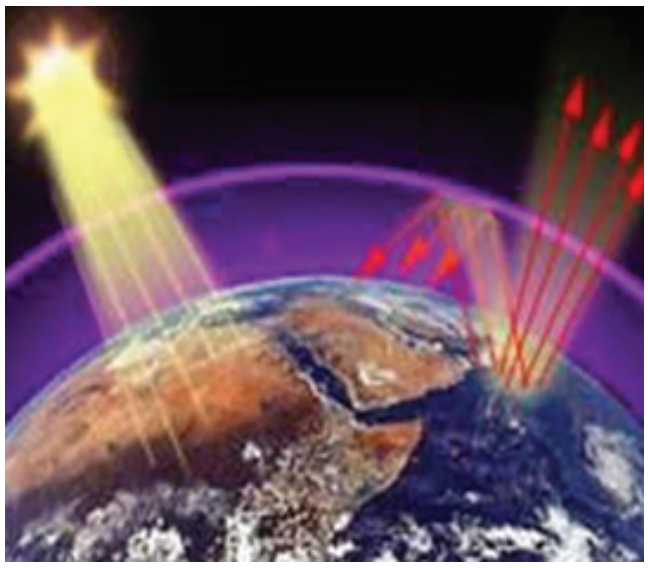

Atmosferimizin bileşiminde yer alan karbondioksit (CO2), su buharı (H2O), azotlu bileşikler (NOx) ve metan (CH4), gezegenimizi saran bir battaniye etkisi meydana getirmektedir. Bu gazların miktarındaki artış da, bir anlamda battaniyenin kalınlaşmasına denk gelmektedir. Bütün bu gazların ilgili sektörlere göre dağılımı ise şöyledir: %26 enerji üretimi, %19 sanayi, %17 ormancılık, %14 Tarım, %13 Ulaşım, %8 yerleşim ve işyerleri, %3 atıklar ve atık sular.

Günümüz itibarıyla, sanayi devrimi öncesine göre küresel sıcaklıklarda 0,9°C'lik artış meydana geldi. Sera gazı salınımlarının mevcut artış hızıyla, sıcaklıkların 2060'da 4°C'yi, 2100'de ise 6°C kadar artacağı hesaplanmaktadır. Yeryüzüne ulaşan güneş ışınlarının neredeyse yarısı yeryüzünden yansır. Atmosferimizi bir battaniye gibi saran belirli gazlar – karbondioksit (CO2), su buharı (H2O), azot (N), metan (CH4) – yeryüzünden yansıyan bu güneş ışınlarının bir kısmını tutar ve yeryüzüne geri gönderir. Böylece yeryüzündeki ortalama sıcaklık, bizim ve biyolojik türlerin yaşamını sürdürmesine imkân verecek ortalama bir sıcaklığa, 15-16°C'ye ulaşır. Sanayi devriminden bu yana atmosferdeki sera gazı yoğunluğu kontrolsüz bir hızla artmakta, doğal sera gazı dengesi bozulmaktadır. Atmosferin dışına çıkması gereken güneş ışınlarının atmosferde tutulmasına ve küresel ortalama sıcaklıkların yükselmesine neden temel olarak altı sera gazı; karbon dioksit, metan, nitröz oksit (N2O), hidroflorokarbonlar (HFC), perflurokarbonlar (PFC) ve sulfür hekzaflorit (SF6) olarak sıralanır. Bu gazların yanı sıra su buharı, azot oksitler (NOx , NO2), karbon monoksit (CO), metan dışı uçucu organik bileşikler (NMVOC) ve kükürt dioksit (SO2) gibi gazlar da sera etkisine katkıda bulunurlar. Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) 2013'de 1000'i aşkın bilim insanıyla beraber tamamladığı 5. Değerlendirme Raporu'nda, küresel ortalama sıcaklıklardaki artışın, yani iklim değişikliğinin "kesin olarak" insan faaliyetlerinden kaynaklandığını ortaya koydu. Kömür, doğalgaz ve petrol gibi fosil yakıtların artan kullanımı atmosferdeki CO_2 miktarını arttırmaya devam ediyor. Sanayi Devrimi öncesinde 280 ppm (ppm; milyonda bir parçacık) seviyesindeki küresel CO_2 miktarı, 2015 Ocak ayında 399,73 ppm seviyesine yükseldi. Küresel iklim değişikliğine neden olan sektörlerin başında enerji sektörü geliyor. Ormansızlaşma, sanayi, tarım ve diğer insan faaliyetleri de iklim değişikliğine neden olan ana unsurlar olarak öne çıkıyor. Bilim insanları, iklim değişikliğinin yıkıcı etkilerinden korunmak için sıcaklık artışını 2°C'de sınırlandırmak gerektiği konusunda uyarıyor. Ancak mevcut politikalar ve uygulamalar ile bu hedefe ulaşılamayacağı öngörülüyor.

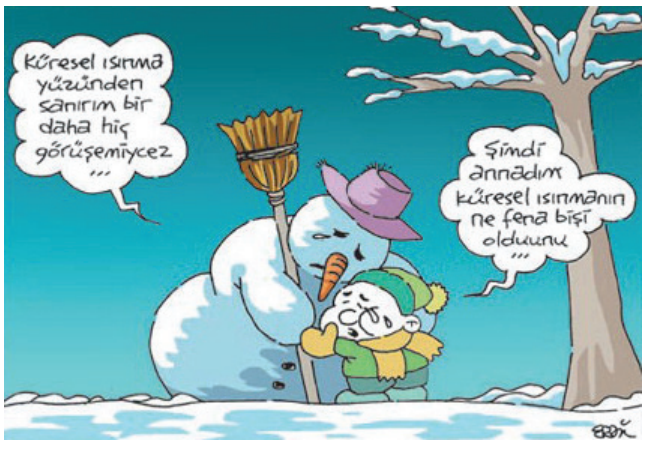

İklim Değişikliğinin Etkileri İklim değişikliğinin en yaygın bilinen etkisi sıcaklık artışı olsa da, etkiler bununla sınırlı değil. Yükselen sıcaklıkların yol açacağı kuraklık, deniz suyu sıcaklığı ve asitlik oranlarında artış, buzulların erimesi sonucu deniz seviyelerinde yükselme, seller, şiddetli kasırgalar, ani yağışlar ve dolu gibi aşırı hava olaylarının sıklığı ve etkisinde artış; yeni iklime adapte olamayan tarım ürünlerinde verim düşüklüğü gibi yıkıcı sonuçlar, bütün bir ekosistemi ciddi bir tehlike altında bırakmaktadır.

Çareyi bir cümle ile özetlersek; yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanmak, Doğayı korumak, ağaç dikmek ve her alanda tasarruf etmek, sade yaşamak…

Mehmet Vahiddinoğlu